t. LXXIII • nr 12/2020 (870) • DOI 10.33226/0137-5490.2020.12.1

ARTYKUŁY

Dr Paulina Korycińska-Rządca

Uniwersytet w Białymstoku
ORCID: 0000-0002-6177-7409
e-mail: p.korycinska@uwb.edu.pl

Zakaz nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych

Prohibition of excessive delay in payment

Streszczenie

Przedmiotem artykułu jest zakaz nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych wprowadzony 1.01.2020 r. do ustawy z 8.08.2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (po nowelizacji — ustawa o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych). Autorka poddaje analizie źródła uzasadnienia do wprowadzenia tego zakazu oraz jego zakres podmiotowy i przedmiotowy. Celem artykułu jest ustalenie, czy konstrukcja prawna zakazu może pozwolić na osiągnięcie zamierzenia, jakim jest ograniczenie zatorów płatniczych.

Słowa kluczowe: nadmierne opóźnianie się, świadczenie pieniężne

JEL: K23

Abstract

The subject of this article is the prohibition of excessive delay in payment introduced as of 1 January 2020 to the Act of 8 March 2013 on payment deadlines in commercial transactions (after amendment - the Act on combating late payment in commercial transactions). The author analyzes the sources of justification for this prohibition as well as the subjective and objective scope of it. The purpose of this paper is to determine whether the legal structure of the prohibition may allow to achieve the intention, which is to combat late payment in commercial transactions.

Keywords: excessive delays, payment

Wprowadzenie

Ustawą z 19.07.2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych (dalej: ustawa nowelizująca)[1] wprowadzono szereg zmian w obowiązujących przepisach. Jak wskazano w uzasadnieniu rządowego projektu tej ustawy, deklarowanym zamierzeniem projektodawcy była „poprawa otoczenia prawnego, w jakim funkcjonują strony transakcji handlowych, w celu ograniczenia zatorów płatniczych”[2]. Jednym z aktów prawnych, który uległ zmianie 1.01.2020 r., jest ustawa z 8.08.2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych[3]. Od tej daty obowiązuje ona pod nazwą ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (dalej: u.p.n.o.).

Ustawą nowelizującą do u.p.n.o. wprowadzono zakaz nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych. Zgodnie z art. 13b ust. 1 u.p.n.o. zakazane jest nadmierne opóźnianie się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych przez podmioty, o których mowa w art. 2 tej ustawy, niebędące podmiotami publicznymi. Naruszenie zakazu stanowi delikt administracyjny, za który Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nakłada karę pieniężną[4]. Inspiracją do wprowadzenia tego rodzaju sankcji za nadmierne opóźnianie się w spełnianiu świadczeń pieniężnych wobec kontrahentów były rozwiązana zawarte w prawie francuskim[5].

Problem badawczy publikacji obejmuje ustalenie, czy konstrukcja prawna zakazu nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych może pozwolić na osiągnięcie zamierzenia deklarowanego przez projektodawcę, jakim jest ograniczenie zatorów płatniczych. W tym celu przeanalizowane zostaną źródła uzasadnienia do wprowadzenia zakazu oraz jego zakres podmiotowy i przedmiotowy z uwzględnieniem zwłaszcza tych obszarów, w których mogą pojawić się trudności z zastosowaniem nowej regulacji prawnej. Ze względu na rozległość problematyki poza zakresem artykułu pozostawiono kwestie związane z administracyjnymi karami

pieniężnymi za naruszenie zakazu[6]. Na potrzeby analizy w powyższym zakresie jako metodę badawczą wykorzystano analizę formalno-dogmatyczną.

Uzasadnienie wprowadzenia zakazu

Zakaz nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych jest zakazem administracyjnoprawnym, za którego naruszenie wprowadzona została kara pieniężna nakładana na zasadach określonych w art. 13v u.p.n.o. Warto zauważyć, że przepisy u.p.n.o. nie określają, w jakim interesie regulują sprawy[7]. Na tym tle pojawia się pytanie o to, jakie jest źródło uzasadnienia do wprowadzenia administracyjnoprawnego zakazu nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych. A ściślej, czy zakaz ten będzie działał w interesie publicznym[8], czy też w interesie indywidualnych wierzycieli[9]?

W uzasadnieniu rządowego projektu ustawy, wyjaśniając motywy ustanowienia zakazu nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych, wskazano na podnoszone przez wiele podmiotów w toku uzgodnień argumenty, że prywatnoprawne rozwiązania mające na celu zwalczanie zatorów płatniczych są nieskuteczne[10]. Autor projektu ustawy, proponując wprowadzenie narzędzia publicznoprawnego, odwołał się zatem do stanowisk inspirowanych głównie potrzebą ochrony interesów indywidualnych wierzycieli, mających trudności z terminowym uzyskiwaniem należnych im świadczeń.

Sam fakt obowiązywania zakazu powinien spełniać funkcję prewencyjną, zniechęcając dłużników do celowego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych. W tym wymiarze zakaz będzie działał głównie w interesie indywidualnych wierzycieli. Nie sposób jednak nie zauważyć, że jeżeli do naruszenia zakazu dojdzie i wymierzona zostanie kara pieniężna — której konieczność zapłaty nie pozostanie bez wpływu na możliwość regulowania przez dłużnika zobowiązań prywatnoprawnych — potrzeba ochrony interesu indywidualnego zostanie odsunięta na dalszy plan, ustępując miejsca interesowi publicznemu.

Zakres przedmiotowy zakazu

Zakresem przedmiotowym zakazu objęte jest nadmierne opóźnianie się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych. Pojęcie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych zostało wyjaśnione w art. 13b ust. 2 u.p.n.o. Zgodnie z nim ma ono miejsce w przypadku, gdy w okresie trzech kolejnych miesięcy suma wartości świadczeń pieniężnych niespełnionych oraz spełnionych po terminie przez dany podmiot wynosi co najmniej 2 mln zł, a w przypadku postępowań w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych wszczynanych w latach 2020 i 2021 — co najmniej 5 mln zł[11]. Ustalony przez ustawodawcę próg „interwencji" administracyjnoprawnej na tak wysokim poziomie może negatywnie wpłynąć na realizację zamierzenia projektodawcy. Przyjęcie takiego limitu może skutkować także tym, że w licznych przypadkach regulacja prawna okaże się niepomocna. Często bowiem opóźnianie się przez kontrahenta ze spełnianiem świadczeń pieniężnych na znacznie niższe kwoty może skutkować utratą płynności finansowej wierzyciela (szczególnie w przypadku mikro-, małych i średnich przedsiębiorców), a nawet wykluczyć go z rynku. Pojęcie świadczenia pieniężnego zostało zdefiniowane w art. 4 pkt 1a u.p.n.o. i należy przez nie rozumieć wartość wynagrodzenia za dostawę towaru lub wykonanie usługi w transakcji handlowej. Stosownie do definicji pojęcia „transakcja handlowa" zawartej w art. 4 pkt 1 u.p.n.o. bierze się tu pod uwagę umowę, której przedmiotem jest odpłatna dostawa towaru lub odpłatne świadczenie usługi, jeżeli strony, o których mowa w art. 2 u.p.n.o., zawierają ją w związku z wykonywaną działalnością[12]. Innymi słowy, przez pojęcie świadczenia pieniężnego na potrzeby analizowanej regulacji prawnej rozumie się wartość wynagrodzenia za dostawę towaru lub wykonanie usługi, wynikającą z umowy zawartej przez strony w związku z wykonywaną przez nie działalnością. Uwzględnia się przy tym wartość dwóch kategorii takich świadczeń pieniężnych:

1) świadczeń pieniężnych niespełnionych, czyli takich świadczeń pieniężnych, których termin zapłaty upłynął i nie zostały one spełnione;

2) świadczeń pieniężnych spełnionych po terminie, czyli takich świadczeń pieniężnych, które co prawda zostały spełnione, ale z opóźnieniem.

Wypełnienie przesłanek naruszenia jest niezależne od przyczyn, które leżą u podstaw niespełnienia świadczenia pieniężnego bądź jego spełnienia po terminie, w szczególności wolne jest od motywów takiego stanu rzeczy (np. winy). Uniezależnienie przesłanek naruszenia zakazu od kategorii subiektywnych należy ocenić pozytywnie. Niemniej jednak na etapie ustalania wartości tych świadczeń mogą pojawić się istotne problemy praktyczne. Analizowane przepisy nie dają bowiem jednoznacznej odpowiedzi na pytanie o to, jaką wartość świadczenia pieniężnego należałoby przyjąć w sytuacjach sporu pomiędzy stronami transakcji handlowej. Problem praktyczny związany z ustaleniem wartości świadczenia pieniężnego może pojawić się np. gdy umowa została zawarta w formie ustnej, a pomiędzy stronami transakcji handlowej istnieje spór odnośnie do kwoty ustalonego wynagrodzenia. W takiej sytuacji — zgodnie z definicjami legalnymi pojęć „świadczenie pieniężne" oraz „transakcja handlowa" — będzie to wartość wynagrodzenia ustalona w umowie. Taka konkluzja nadal jednak nie daje odpowiedzi na pytanie o to, jaką wartość na potrzeby analizowanego zakazu należałoby przyjąć. Podobne problemy praktyczne mogą pojawić się, gdy strony w umowie nie uzgodnią wysokości wynagrodzenia, co może mieć miejsce np. w umowie o dzieło[13] lub umowie agencyjnej[14]. Wówczas w stosunkach prywatnoprawnych wysokość należnego wynagrodzenia zostanie określona zgodnie z dyrektywami zawartymi w odpowiednich przepisach. Jednakże obowiązująca regulacja prawna nie daje odpowiedzi, jak należałoby ustalić wartość takich świadczeń na potrzeby zbadania, czy doszło do naruszenia zakazu nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych. Idąc dalej,

możliwe są także i takie sytuacje, gdy strony w umowie ustaliły wartość wynagrodzenia, ale umowa została wykonana w sposób nienależyty i strona zobowiązana kwestionuje tę wartość. Biorąc pod uwagę definicję legalną pojęcia świadczenia pieniężnego, należałoby przyjmować wartość określoną w umowie. Takie rozwiązanie nie wydaje się jednak uzasadnione, jeżeli nienależyte wykonanie umowy rzeczywiście miało miejsce. Niejasności mogą pojawić się także, gdy strona zobowiązana będzie twierdziła, że zobowiązanie określone w umowie nie zostało wykonane albo że świadczenie pieniężne nie jest wymagalne z innych przyczyn.

Na tle omawianej regulacji może pojawić się także wątpliwość, czy przy ustalaniu, czy doszło do naruszenia zakazu, należy uwzględniać wartość świadczeń w kwocie netto czy też powiększonej o wysokość podatku od towarów i usług. Ani definicja legalna pojęcia świadczenia pieniężnego, ani przepis art. 13b ust. 2 u.p.n.o. nie odnoszą się wprost do tej kwestii. Wydaje się, że należałoby uwzględniać kwotę świadczenia, jaka powinna zostać zapłacona przez podmiot zobowiązany. Będzie to zatem kwota powiększona o podatek od towarów i usług (brutto), chyba że obowiązek rozliczenia podatku od towarów i usług został przeniesiony z dostawcy na nabywcę (tzw. odwrotne obciążenie). W tym ostatnim przypadku należałoby przyjmować kwotę netto.

Zakres podmiotowy zakazu

Zakres podmiotowy zakazu nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych obejmuje podmioty, do których stosuje się przepisy ustawy (określone w art. 2 u.p.n.o.), czyli:

1) przedsiębiorców w rozumieniu przepisów ustawy z 6.03.2018 r. — Prawo przedsiębiorców[15];

2) podmioty prowadzące działalność, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy — Prawo przedsiębiorców;

3) podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z 29.01.2004 r. — Prawo zamówień publicznych (dalej: PZP)[16], aczkolwiek ze względu na wyłączenie spod zakazu podmiotów publicznych (o czym niżej), w zakresie podmiotowym zakazu mieszczą się jedynie podmioty wymienione w pkt 4–5 tego przepisu;

4) osoby wykonujące wolny zawód;

5) oddziały i przedstawicielstwa przedsiębiorców zagranicznych;

6) przedsiębiorców z państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) — stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej[17].

Wyłączone spod zakazu są podmioty publiczne w rozumieniu art. 4 pkt 2 u.p.n.o. Można je podzielić na cztery wyodrębnione kategorie.

Do pierwszej kategorii, która została wyłączona spod zakresu podmiotowego zakazu, należą podmioty wskazane w art. 3 ust. 1 pkt 1 PZP. Są nimi jednostki sektora finansów publicznych określone w art. 9 ustawy z 27.08.2009 r. o finansach publicznych[18], czyli: organy władzy publicznej, w tym organy administracji rządowej, organy kontroli państwowej i ochrony prawa oraz sądy i trybunały; jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki; związki metropolitalne; jednostki budżetowe; samorządowe zakłady budżetowe; agencje wykonawcze; instytucje gospodarki budżetowej; państwowe fundusze celowe; Zakład Ubezpieczeń Społecznych i zarządzane przez niego fundusze oraz Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i fundusze zarządzane przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego; Narodowy Fundusz Zdrowia; samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej; uczelnie publiczne; Polska Akademia Nauk i tworzone przez nią jednostki organizacyjne; państwowe i samorządowe instytucje kultury; inne państwowe lub samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, instytutów badawczych, instytutów działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz, banków oraz spółek prawa handlowego. Jako uzasadnienie do wyłączenia tej kategorii wskazano okoliczność, że podmioty te — a ściślej osoby fizyczne pełniące w nich określone funkcje — są objęte ustawą z 17.12.2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych[19], która określa odpowiedzialność za nieterminowe regulowanie zobowiązań[20].

Drugą kategorię, do której zakaz nie znajduje zastosowania, stanowią podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 PZP, czyli inne państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej. Zostały one wyłączone spod zakresu podmiotowego zakazu z takich samych przyczyn jak jednostki sektora finansów publicznych[21].

Do trzeciej kategorii należą podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 PZP. Są nimi inne niż jednostki sektora finansów publicznych osoby prawne, utworzone w szczególnym celu zaspokajania potrzeb o charakterze powszechnym, niemających charakteru przemysłowego ani handlowego, jeżeli podmioty, o których mowa w tym przepisie oraz w pkt 1 i 2, pojedynczo lub wspólnie, bezpośrednio lub pośrednio przez inny podmiot: a) finansują je w ponad 50% lub b) posiadają ponad połowę udziałów albo akcji, lub c) sprawują nadzór nad organem zarządzającym, lub d) mają prawo do powoływania ponad połowy składu organu nadzorczego lub zarządzającego — o ile osoba prawna nie działa w zwykłych warunkach rynkowych, jej celem nie jest wypracowanie zysku i nie ponosi strat wynikających z prowadzenia działalności. Proponując wyłączenie tej kategorii podmiotów, jako uzasadnienie wskazano, że niekiedy podmioty te mogą również zostać objęte reżimem ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, a ponadto za ich wyłączeniem przemawia charakter prowadzonej działalności[22].

Czwartą kategorię wyłączoną spod zakresu podmiotowego stanowią podmioty wskazane w art. 3 ust. 1 pkt 3a PZP, tj. związki podmiotów należących do pierwszej i drugiej kategorii lub podmiotów należących do trzeciej kategorii. To wyłączenie nie było zawarte w pierwotnym projekcie ustawy skierowanym do Sejmu[23] i zostało do niej wprowadzone po pierwszym czytaniu[24].

Pomimo wyłączenia spod zakazu nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych podmiotów publicznych zakres podmiotowy tego zakazu nadal jest bardzo szeroki. Może to pozytywnie wpłynąć na realizację zamierzenia projektodawcy w zakresie ograniczenia zatorów płatniczych.

Wnioski końcowe

Zakaz nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych jako delikt prawa administracyjnego został wprowadzony w celu zwalczania zatorów płatniczych. Podejmując próbę udzielenia odpowiedzi na pytanie o to, czy doprowadzi on do osiągnięcia tego zamierzenia, należy wyrazić umiarkowany optymizm. Z jednej strony już samo obowiązywanie zakazu, w tym grożące administracyjne kary pieniężne za jego naruszenie, może pełnić funkcję odstraszającą, zniechęcając podmioty objęte zakresem podmiotowym do celowego nieregulowania świadczeń pieniężnych w terminie. Z drugiej jednak, wysoki próg „interwencji" publicznoprawnej w zaleganie w płatnościach spowoduje, że w licznych przypadkach zakaz nie będzie realizował swego celu (zachowania będą przedmiotowo wyłączone ze względu na nieosiągnięcie progu). Dodatkowo, obowiązująca regulacja prawna, zwłaszcza w zakresie przedmiotowym, nie jest wyczerpująca. Pozostawia liczne wątpliwości odnośnie do tego, jak należy ustalać wysokość świadczeń pieniężnych niespełnionych oraz spełnionych po terminie w sytuacjach spornych pomiędzy stronami transakcji handlowych (np. brak określenia wysokości wynagrodzenia w umowie czy niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy). Niejasności w tym zakresie mogą negatywnie wpłynąć na skuteczność nowej instytucji prawnej i w tym sensie zakaz nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych może okazać się niewystarczający do osiągnięcia celu zamierzonego przez projektodawcę.

Przypisy/Notes

[1] Dz.U. z 2019 r., poz. 1649.
[2] Uzasadnienie, 2019, s. 1.
[3] T.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 935 ze zm.
[4] Art. 13v ust. 1 u.p.n.o.
[5] Uzasadnienie, 2019, s. 31.
[6] Na temat kar pieniężnych szerzej zob. Piszcz, 2020.
[7] W przeciwieństwie np. do przepisów ustawy z 16.02.2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 1076 ze zm.), w której w sposób wyraźny wskazano, że reguluje ona sprawy w interesie publicznym (art. 1 ust. 1 tej ustawy).
[8] Na temat interesu publicznego w prawie administracyjnym szerzej zob. m.in. Jakimowicz, 2006; Duda, 2008; Żurawik, 2013.
[9] Na temat pojęcia interesu indywidualnego szerzej zob. Jakimowicz, 2012, część trzecia, pkt 5.3.
[10] Uzasadnienie, 2019, s. 3.
[11] Art. 14 ust. 2 ustawy nowelizującej.
[12] Art. 4 pkt 1 u.p.n.o.
[13] Zob. art. 628 § 1 ustawy z 23.04.1964 r. — Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 1740), dalej: k.c.
[14] Zob. art. 7581 § 3 k. c.
[15] T.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1292 ze zm.
[16] T.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1843.
[17] Na temat zakresu podmiotowego ustawy szerzej zob. Bieżuński, 2013; Marcisz, 2014; Cudny, 2019.
[18] T.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 869 ze zm.
[19] T.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1440 ze zm.
[20] Uzasadnienie, 2019, s. 32.
[21] Uzasadnienie, 2019, s. 32.
[22] Uzasadnienie, 2019, s. 33.
[23] Rządowy projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej VIII kadencja. Druk nr 3475 z 20.05.2019 r. Http://www.sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/druk.xsp?nr=3475 (30.11.2019).
[24] Sprawozdanie, 2019.

Bibliografia/References

Literatura/Literature

Bieżuński, P. (2013). Komentarz do art. 2. W: *Terminy zapłaty w transakcjach handlowych. Komentarz*. LEX/el.
Cudny, Ł. (2019). Komentarz do art. 2. W: K. Osajda (red.), *Ustawa o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Komentarz*, wyd. 3. Warszawa: C.H. Beck.
Duda, A. S. (2008). *Interes prawny w polskim prawie administracyjnym*. Warszawa: C.H. Beck.
Marcisz, E. (2014). Komentarz do art. 2. W: *Ustawa o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Komentarz*, wyd. II. Warszawa: LexisNexis.
Jakimowicz, W. (2012). *Wolność zabudowy w prawie administracyjnym*. LEX/el.
Jakimowicz, W. (2006). *Wykładnia w prawie administracyjnym*. Kraków: Zakamycze.
Piszcz, A. (2020). Przepisy ustawowe mające zastosowanie do kar pieniężnych za nadmierne opóźnianie się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych. *Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego*, (12). https://doi.org/10.33226/0137-5490.2020.12.4
Żurawik, A. (2013). *Interes publiczny w prawie gospodarczym*. Warszawa: C.H. Beck.

Akty prawne/Legal acts
Ustawa z 23.04.1964 r. — Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 1740).
Ustawa z 29.01.2004 r. — Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1843).
Ustawa z 17.12.2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1440 ze zm.).
Ustawa z 16.02.2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 1076 ze zm.).
Ustawa z 27.08.2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 869 ze zm.).
Ustawa z 8.03.2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 935 ze zm.).
Ustawa z 6.03.2018 r. — Prawo przedsiębiorców (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1292 ze zm.).
Ustawa z 19.07.2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1649).

Inne źródła/Other sources
Sprawozdanie Komisji Finansów Publicznych oraz Komisji Gospodarki i Rozwoju o rządowym projekcie ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych (druk nr 3475). Druk nr 3577 z 3.07.2019 r., http://www.sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/PrzebiegProc.xsp?nr=3475 (30.11.2019).
Uzasadnienie rządowego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych Sejm Rzeczypospolitej Polskiej VIII kadencja, druk nr 3475, http://www.sejm.gov.pl/Sejm8. nsf/druk.xsp?nr=3475 (30.11.2019).

Dr Paulina Korycińska-Rządca

Doktor nauk prawnych. Asystent w Pracowni Prawa Gospodarczego Publicznego na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku. Radca prawny. Autorka publikacji z zakresu publicznego prawa gospodarczego i prawa ochrony konkurencji. Uczestnik i współorganizator krajowych i międzynarodowych konferencji naukowych.

Dr Paulina Korycińska-Rządca

Doctor of Law. Assistant at the Laboratory of Public Economic Law at the Faculty of Law of the University of Białystok. Attorney at law. Author of publications in the field of public economic law and competition law. Participant and co-organizer of national and international scientific conferences.

